

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 123.

V Ljubljani, v sredo 31. maja 1893.

Letnik XXI.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četrt leta . 3 gl.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gl. | Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Permanentni odseki državnega zbora.

Z Dunaja, 30. maja.

Obrtni odsek imel je danes tretjo sejo, pri kateri se je pokazalo, da bo de enketa obširnejša, kakor se je mislilo. Nižjeavstrijski poslanci so vsled zadnjic storjenega sklepa nasvetovali, da naj se zasliši 36 dunajskih zadrug in društev, pa troje drugih družb na Dunaju, ki obsejajo celo državo. Ali že danes poročal je poslanec Exner, da se je oglašila še zadruga tukajšnjih optikov proseč, da pošlje k nameravani enketi lastnega pooblaščenca. Ravno tako je poslanec Neuber predlagal, da naj se povabi k enketi tudi društvo „Wiener Kaufmännischer Verein“. Dalje nasvetoval je poslanec Pernerstorffer, da naj se zasliši še društvo „Verband der genossenschaftlichen Krankenkassen

in Wien“, in dr. Ebenhoch je dostavljal še zadruge dunajskih dimnikarjev kot zastopnico vseh avstrijskih dimnikarjev. Vsi ti predlogi so bili sprejeti; namesto 39 dunajskih društev in zadrug se jih bo de torej zaslišalo 44.

Pri razgovoru, kdaj naj se prične in kako naj se vrši enketa, nasvetoval je Exner, da naj se nekatere dunajske zadruge in društva zaslišijo že v torek 6. junija. Poslanec Bärnreither je priporočal, da naj se vabijo in zaslišujejo po raznih skupinah, dr. Lueger pa je predlagal, da naj bodo obravnave javne in pristopne vsem povabljenim strokovnjakom, kateri naj bi imeli pravico, dejansko popravljati izreke svojih tovarišev. Wiederspargel je še dalje in je predlagal, da naj imajo povabljeni strokovnjaki pravico, sploh segati v razpravo in zavračati govornike. Ali poslanec Adamek se je temu predlogu protivil, češ, da bi potem dotičnih razprav ne bilo konec. Pernerstorffer je želel, da naj bi se zastopniki raznih obrtov sočasno povabili iz vseh dežel in kronovin, ali Bärnreither mu je ugovarjal, da je to splošno nemogoče, in da se zlasti v pričetku to ne more lahko zgoditi; pač pa je priznaval opravičenost Pernerstorfferjevega predloga in se nanj oziral z nasvetovanim dostavkom, da naj se pri vabilih kolikor mogoče ozira na sočasno zaslišanje obrtnih skupin.

Ta Bärnreitherjev predlog je obveljal, ravno tako je bilo sklenjeno, da smejo k enketni obravnavam priti vsi povabljeni strokovnjaki, pa le kot poslušalci, ne da bi imeli pravico, stavljati vprašanja ali segati v obrnavo. Tudi se je postavljalo, da dobe povabljeni udeležniki poleg potnine, diete ali odškodnino samo za isti dan, za katerega so bili povabljeni k enketi. Dalje je bilo sklenjeno, da se prične zaslišanje dunajskih strokovnjakov že v torek 6. junija ob t. h. popoldne, in da se k dotični seji

povabijo ta -le društva: 1. Zadruga branjevcev, 2. zadruga trgovcev z mešanim blagom, 3. društvo dunajskih trgovcev, 4. zadruga krčmarjev, 5. odsek trgovinskih pomočnikov dunajskega društva trgovcev, 6. društvo trgovinskih službenikov, 7. društvo trgovinskih pomožnih delavcev, 8. odsek krčmarskih pomočnikov, 9. dunajsko trgovinsko društvo, 10. zadruga mlekarjev, 11. društvo avstrijskih trgovinskih službenikov na Dunaju. Ker bo de imel vsakdo odgovarjati na 30 vprašanj, pač ni verjetno, da bi vsa ta društva v torek prišla na vrsto in dr. Exner je imel prav, ko je na neki predlog, da naj se že zdaj določi, koliko strokovnjakov naj se za vsako sejo povabi, odgovarjal, da to vsaj v začetku ni lahko mogoče, in da se bo de to število določilo šele pozneje. Pač pa se je povdarjalo, da naj se dotična vprašanja prej ko mogoče pošljejo izbranim društvom, da imajo njihovi zastopniki priliko, jih vsestransko potresati in se pravočasno pripraviti na odgovor.

Ko je bilo vse to dovršeno, pričela se je razprava o vprašanjih, ki naj se stavijo strokovnjakom in jih je sostavil zadnjic omenjeni pododsek obrtnega odseka. Ta vprašanja pretresala so se po glavnih skupinah. Pri prvi skupini nasvetoval je Neuber, da naj se gledé strokovnjaške sposobnosti strokovnjakom v prvi vrsti predloži vprašanje, kaj o tej zadevi uči dosedanja skušnja, in je bila dotična postavna določba koristna ali škodljiva za razne obrti. Dr. Lueger je rekel, da se to samo po sebi ume. Pernerstorffer je zagovarjal ta predlog, češ, da naj bodo vprašanja določna in natančna, Adamek pa je odgovarjal, da je bilo o tem govorjenje že v pododseku, ki je pa to zadevo zavrgel, ker bi sicer provzročila jako obširno in splošno debato. Vsled tega je bil odklonjen predlog odklonjen, ravno tako je bil odklonjen nasvèt Bärnreitherjev, da naj se 3., 4. in 5. vpra-

LISTEK

Shod jezikoslovcev in srednješolskih učiteljev na Dunaju.

Z Dunaja, 29. maja.

Vršeče gibanje političnega življenja se je za kratko dobo umaknilo v ozadje in luč staroslavne helenske omike ter zajedno modernega naobraženja je posvetila v svetišče Janovo, ko se je v dobi binkoštnega tedna vršil v stolici našega cesarstva z mogočnim sijajem shod jezikoslovcev in srednješolskih učiteljev, k kateremu so privrveli učenjaki ne samo iz dežel nemškega jezika, marveč udeležili so se navedenega shoda tudi premnogi zastopniki in vneti ljubimci znanstvene prosvete iz vseh slovanskih pokrajin, nadalje zastopniki izmej Mažarov, Italijanov, Bolgarov in Rumunov. V okrilju našega presvitlega ter vedam in umetnosti tako naklonjenega vladarja zbrali so se dični sinovi najbolj različnih narodov evropske zemlje, todà vse je složno družila mej seboj krepka vez ter mogočna narodna nasprotstva pomirjajoča moč napredujočega znanstva staroklasiškega in modernega; pozabivši nesrečno mržnjo, ki razdvaja sinove po jeziku različnih narodov ter opovira skupno delovanje za naobraženje in blaginjo človeštva stiskali so si v prijateljski ljubavi roko v roko ter se bodrili za resno in vzajemno delo na znanstvenem pozorišču, za zboljšanje in prospeh našega šolstva ter vzgojeslovja.

Z ogromnim in navdušenim veseljem so vsprejeli domačega mesta stanovniki, gostoljubni in z zdravim humorjem nadarjeni Dunajčani tuje goste ter prijazno pozdravili vzorne svečenike boginje Atene, ki verno služijo vedam in umetnosti, nam bistre duha in blaže sree razkrivajoč nam bisere staroklasiškega sveta. Uverili pa smo se zajedno — in to nas vzlasti vesel, — da prijazni Dunajčani niso nič manj gostoljubno vsprejeli slovanskih narodov sinov nego so iskreno in ljubko stisnili na sree svoje brate od severa, kateri so jim po jeziku in duhu vsakako mnogo bliži nego mi. Slavili so inozemce v navdušenih besedah ter njim v proslavo priobčili mnogo prelepah pesniških proizvodov v latinskem, grškem in nemškem jeziku. Tudi na Dunaju bivajoči slovenski pesnik prof. Josip Stritar pozdravil je tuje goste s pesnijo v latinščini pisano „Hospitibus Phaeaces“.

Da je shod jezikoslovcev in srednješolskih profesorjev v znanstvenem obziru velikega pomena, da se je mnogo važnega ukrenilo za povzdigo vede in vzgojeslovja v srednjih šolah, umevno je samo ob sebi, kajti prisotni so bili možje učenjaki in malone vsi glavni zastopniki staroklasiškega in modernega jezikoslovja in mnogi priznanja vredni vzgojevalci.

Obširno in na drobno ne moremo opisovati celega vsporeda in omenjati vsega, o čemer se je predavalo in govorilo, kajti za kaj takega ni prostora v našem listu; tudi se nam vidi neumestno, da bi navajali premnoga učenjaška predavanja, katera za-

nimajo samo strokovnjaka, ne pa navadnih čitate-ljev, kateri iščo v novinah vsakdanjih domačih novic, da se zabavajo in preganjajo mučno dolgočasje. Omenjam samo, da se je shod, kateri se je vršil zadnje štiri dni minolega tedna, slovesno otvoril v sredo 24. maja v vkusno okrašeni slavnostni dvorani novega dunajskega vseučilišnega poslopja. Predsedovala sta mu dvorni svetnik in dunajski vseučiliški profesor dr. Viljem vit. Hartl in vladni svetnik dr. Alojzij Egger-Müllwald. Ob 10. uri navedenega dne otvoril je vitez Hartl prvo občno sejo v prisotnosti naučnega in mnogih drugih ministrov kot zastopnikov vlade ter pozdravil v jedrovitih besedah prisotne udeležence poudarjajoč s posebnim veseljem in zadovoljnostjo, da so se shoda udeležili razven Nemcev tudi učenjaki drugih evropskih narodov rekoč: „Mit aufrichtiger Freude nehme ich aber auch wahr, dass in grösserer Zahl als sonst werte Arbeitsgenossen anderer Nationalität, aus Ungarn, Böhmen, Galizien, Krain, aus Italien, Bulgarien, Serbien, Rumänien, jener gemeinsamen Interessen eingedenk, welche die Völker in Sachen der Wissenschaft und des Unterrichts verbinden, der Einladung gefolgt sind, an unseren Berathungen theilzunehmen. Sein Sie nicht minder herzlich begrüsst.“

V imenu e. kr. vlade pozdravil je v krepki besedi naučni minister Gautsch dobrodošle učenjake in slavil preosnovatelje naših vseučilišč in srednjih šol ministra grofa Thuna, njegova svetovalca Er-

Osrčite sa torej za naše društvo vsi domačini in Vi slavni gôstje iz okolice nosite ta ploden nauk seboj v domačo vas: „Katoliška delavska društva“ so vse hvale vredna in posebno dandanes prepotrebna, da napeljujejo delavce k ljubezni in zvestobi do gospodarjev, da jih vadijo v potrpežljivosti in varénosti, gospodarje pa opominjajo, naj imajo usmiljenje z ubogimi delavci in naj jih v delu osivelih ne zavržejo. Delavce in gospodarje obrani „katoliško delavsko društvo“ do konca dnij zveste sv. veri in Bogu, zveste narodu in zveste cesarju!“ — (Živahno čestitanje.) (Dalje sledi.)

Po deželni zborih.

VII.

Dolenjeavstrijski deželni zbor.

Razmere v dolenjeavstrijskem deželnem zboru so precej drugačne, kakor so bile pred kakimi desetimi leti. Tedaj je bil ta deželni zbor prava trdnjava liberalizma. Nikdo bi tedaj ne bil mogel verjeti, da se bodo čez toliko let v tej dvorani slišali vse drugačni glasovi.

Sicer dandanes vlada v tej zbornici liberalizem, pa nikakor ne več tako samovoljno, kakor je nekda. V njej je več mož, ki so vse drugačnega duha. Liberalci sami že čutijo, da jim tudi tukaj se izpodmaknejo tla. Da ni zanje volilni red tako ugoden, bi že ne odločevali več v tej zbornici. Pa tudi že se čuti, da niso več samo svoji gospodarji, ter da se morajo ozirati tudi na druge stranke. V letošnjem deželnem zboru že imajo zaznamovati tudi nekaj porazov.

Glavna stvar, o kateri je letos razpravljali deželni zbor, je bil zakon o preskrbovanju ubogih. Ta zakon je jako obširen in tudi se mora priznati, da ima več dobrih določeb. Na drugi strani pa naklada davkoplačevalcem mnogo bremen. Posebno je bilo velikega pomisleka vredno to, da nikdo niti približno ni mogel vedeti, koliko se bodo morale povečati deželne prilike, ko se začne izvajati ta zakon. Zato to tudi ni zameriti, če so mnogi poslanci proti temu zakonu izrekli mnoge pomisleke.

Jedna glavnih napak tega zakona je, da je preveč birokratičen, kakor tudi mnogi drugi zakoni v Avstriji. Nastaviti se bode moralo več dobro plačanih uradnikov, kateri bodo poleg tega dobivali še lepe dnevnice, ko bodo potovali po deželi nadzirajoč oskrbovanje ubogih. Tudi bode mnogih nepotrebnih pisarij. Kake točne sodbe ne moremo izreči o tem zakonu, šele bodočnost bode pokazala, če so gospodje pravo pogodili. Ker bodo tudi druge dežele gledale na boljše vredenje preskrbovanja ubogih, bodo pač povsod pazno zasledovali, kako se obnese. Ker je zakon le poskušnja, pač tudi ni preostro obsojati poslancev, ki so glasovali zanj, ko bi tudi ne bil tako blagodejen, kakor se pričakuje, vsaj mislimo, da so jih vendar vsaj po večjem vodili le najboljši nameni.

Nekatere prav liberalne določbe, o katerih smo že govorili v našem listu, so spravili vanj liberalci, tu mislimo določbo, da bodo židje mogli biti oskrbniki ubožne in odgojitelji kristijanskih sirot. Pričakujemo pa, da se bode od vseh stranij pazilo, da židje ne dobé prilike okoristiti se teh določeb. Sicer pa mislimo, da liberalcem te določbe ne bodo v korist. Protisemitje jih bodo znali dobro izkoristiti proti njim. Dali so jim v roko le kaj dobro agitacijsko sredstvo.

Kako pa že moč liberalcev hira v deželnem zboru, se je videlo posebno pri dveh prilikah. Vlada je predložila zboru predlogo o kmetijskih domovih. V času liberalne mogočnosti bi bili tako predlogo v odseku kar lepo zavrnil, niti v njeno natančnejšo presojo se ne bi bili spustili. Sedaj se pa liberalci niti upali niso v dotični odsek voliti po večini nasprotnikov vladne predloge. Odsek je zatorej celo vladni predlogi naklonjen. Svoje naloge pa letos ni mogel rešiti, ker hoče vladno predlogo jako temeljito pretresati. Pokazalo se je, da je mej liberalci že nekaj mož, katerim v narodnogospodarskem oziru ni vse evangelij, kar piše „N. Fr. Pr.“ Nov boljši duh prodira tudi v te kroge, seveda le v krščanske, židje pa ostanejo, kakeršni so. Seveda kakšnega radikalnega prevrata ni pričakovati, ker so vsi liberalci preveč odvisni od židovstva.

Posebno bi bili radi liberalci nekako spremenili deželnozborni volilni red, kar je potrebno, ker so se dunajski predkrajci spojili z mestom, iz kme-

tijskih občin se premenili v mestne dele. Dokler se ta volilni red ne spremeni, prav za prav ni popolnem dovršen Veliki Dunaj, za katerega so se toliko trudili liberalci. Liberalci bi bili radi, da se ti okrajci kar uvrste v mesto in jim dasta dva poslanca. Da bi zastopniki kmetijskih občin se ne upirali, so v toliko bili pripravljani še premeniti volilni red, da število poslancev kmetijskih občin ostane nespremenjeno. Da bi pa to bilo mogoče, bi pa bili nekoliko premenili volilne okraje.

Protisemitje pa s tem niso bili zadovoljni, temveč so z vso odločnostjo zahtevali, da se pravičnejše razdele okrajci na Dunaju, da ne bodo tisti deli mesta, koder imajo židje večino, volili razmerno preveč poslancev. Liberalci se letos niso hoteli udati, ali ker sami nimajo dovolj mandatov, so morali vso stvar odložiti. Ali stvar je taka, da se dolgo odlašati ne bode dala, ker mora biti rešena do prihodnjih volitev. Ker pa protisemitje ali krščanski socialisti niso možje, ki bi bili vajeni prijenjati, bodo se morali liberalci udati.

To bode zanje hud udarec. Njih glavna opora je jim ugodna razdelitev okrajev na Dunaju. Če pridejo ob to ugodnost, je pa jako verjetno, da zgube še večino v deželnem zboru, ker tako že njih popularnost povsod pada. Mi končujemo te vrste s presérno željo, da kmalu pride čas, ko bomo mogli pisati, da je odklenalo liberalizmu v dolenjeavstrijskem deželnem zboru in dunajskem mestnem zastopu, da je napravil popolen bankerot v središču države.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. maja.

Volitve v mestni svet na Dunaju. Dunajski mestni svet šteje 22 članov in le pravično bi bilo, da bi se volilo vanj več zastopnikov opozicije, ki ima v mestnem zboru 46 mandatov od 138. Ker so bile dopolnilne volitve, je opozicija zahtevala, da se jej prepusti 7 mestnosvetskih mest in mesto družega podžupana. Liberalci so pa odgovorili, da ji ponudijo dve mesti v mestnem svetu, kateri je po opozicija odklonila. Liberalci so sedaj sklenili voliti samo svoje somišljenike v mestni svet. Vzlic temu sklepu je pa vendar voljen Lueger v mestni svet, ker si vsi liberalni mestni odborniki niso dali zapovedovati od židovske klike. Zaradi tega je pa velika potrtoost v Izraelu. Liberalni listi kar javkajo, da je tako malo discipline v liberalnih vrstah. Menda se že bojé, da v bodoče liberalci ne bodo mogli popolnoma samovoljno gospodariti v mestnem zboru. V mestnem svetu tudi ne bode tako gladko šlo, kakor dosedaj, ko so liberalci bili sami mej seboj. Lueger bode jim pač dobro na prste gledal. Liberalni listi že vzdihujejo, da bode Lueger oviral vsako vspešno delovanje. Pri tem moramo omeniti, da mestni svetniki dobivajo po 3000 gld. plače. Tacih dobro plačanih mest seveda liberalci ne pusté radi komu drugemu.

Praški mestni zbor. V praškem mestnem zboru predlagal je Staročeh Vojtl, da se mestnemu svetu naroči, naj s kako izjavo izrazi nevoljo češkega prebivalstva zaradi preziranja čeških zastopnikov v avstrijski delegaciji. Ta predlog se je izročil mestnemu svetu. Mladočeh Brzeznowski je pa stavil naravnost smešen predlog, naj se pregledajo vsi deželni in državni zakoni, če se Plenerju, ki je tako žalil češki narod, ne more zabraniti vstop v češko kraljevino. Ta predlog pač nema družega namena, kakor nekako agitacijsko sredstvo. Le pomislimo, kak hrup bi pa zagnali Mladočehi, ko bi kak drug poslanec podoben predlog naperil proti kateremu njih pristašev. Pisali bi o rušenju državljanjskih pravic in poslanske imunitete. Mladočeh Sokol je vprašal, kako da se še mestni svet ni posvetoval o predlogu, da se mladočehskim poslancem izreče zaupanje za njih moško postopanje v deželnem zboru. Župan je odgovoril, da se je predlog prepozno naznanil, da pa pride v prihodnji seji na vrsto. Mladočeh Brzeznowski je potem tožil o neaktinem postopanju praške policije in predlagal, da se storé potrebni koraki, da mesto dobi svojo policijo. Tudi ta predlog se je izročil mestnemu svetu v pretres.

Prepovedano društvo. Tirolski Italijani so hoteli osnovati politično društvo „Associazione politica nazionale del Trentino“. Namestništvo pa tega društva ni dovolilo, ker izraz „Trentino“ ni opravi-

čen ni v javnem pravu, ni v zemljepisju, ni v zgodovini, in je torej popolnoma nedoločen. Tudi član 17. predloženih pravil, ki govori, da društvo sme sklicevati shode po vsem Trentinskem, nasprotuje društvenemu zakonu. S tem se je seveda osnova društva le zavlekla, ne pa preprečila. Vložila se bodo nova pravila, v katerih se jasneje določi, na katere kraje se bode raztegovalo društveno delovanje. Namestništvo pač pravil ni prepovedalo zaradi tega, da se društvo ne osnuje, temveč zaradi tega, da bi iz tega Italijani že ne izvajali kakih pravic za samostojnost italijanskega dela dežele.

Mladočehski shodi. Mladočehi v kratkem sklicujejo več shodov, na katerih bodo govorili o dogodkih v deželnem zboru in delegacijah. Več takih shodov je že napovedanih. V nedeljo se je že eden tak shod prepovedal z ozirom na razburjenost prebivalstva. Morda se prepovedó še drugi. Po našem mnenju pa se prebivalstvo s takimi prepovedmi le bolj razburja. Vlada je s policijskimi naredbami že mnogo pripomogla mladočehski popularnosti.

Ogerska gospodska zbornica. Predčera je v ogerski gospodski zbornici bil na dnevnem redu zakon o povišanju učiteljskih plač. Ta zakon pa ima mnogo določeb, ki so nasprotne cerkvi in nemažarskim narodnostim, zaradi tega pravi katoliki zanj tudi glasovati niso mogli. Grof Zichy je predlagal, da se posvetovanje o tem zakonu odloži, ker veliko število članov ni navzočih. Knez primas in več škofov je v Rimu, nekateri drugi škofje birmujejo po svojih škofijah, več zborničnih članov je v delegaciji na Dunaju. Ker je pa vlada videla, da ima večino v zbornici, je zahtevala, da se o predloženem zakonu takoj razpravlja. Zbornica se je izrekla za takojšnjo razpravo in konservativni člani so potem ostavili dvorano. Iz tega dogodka se pa ne sme sklepati, da ima vlada res večino v zbornici. Celó liberalni listi priznavajo, da je pri dotični seji manjkalo toliko članov, da se dotično glasovanje ne more zmatrati za pravo mnenje gospodske zbornice. Obžalovati pa moramo, da nekateri konservativci tudi iz malomarnosti niso prišli k seji, mnogi so bili pri konjski dirki na Dunaju.

Važen sklep francoske zbornice. Vsled sklepa francoske zbornice, da ne more biti poslanec, kdor ima kako javno plačano službo, 50 sedanjih poslancev ne bode moglo več kandidovati, mej njimi Kazimir Perier, Leon Say. Ta sklep je v prvi vrsti naperjen proti duhovščini, ki opravlja javne plačane službe. Vlada sama z zborničnim sklepom ni povsem zadovoljna, ker bode sedaj manj mogla vplivati na volilce. Nepovoljen je pa tudi mnogim zmernim republikancem, ki imajo mastne službe kot upravni svetniki pri železnicah in drugih javnih napravah.

Volilno gibanje v Nemčiji. Veliko veselje je v liberalnih krogih, da se je začela nekaj krhati sloga mej nemškimi katoliki. Baron Schorlemmer snuje neko svojo agrarno stranko, kateri se morda pridružijo nekateri šleški poslanci. Pa tudi mej drugimi člani katoliške stranke ni jedinstvi. Nekateri so za vojaško predlogo, večina pa proti njej. Tako ni izključeno, da se razcepi katoliški centum celó v tri frakcije, katere se bodo pa gotovo tesno zjedini, kadar pojde za koristi katoliške cerkve. Najbolje bi pa bilo, če ostane centum združen, ker le velike stranke imajo v parlamentu močen vpliv.

Vzgoja.

Poldnevni šolski poduk.

Piše se nam: V zadnjem deželnem zboru se je stavilo tudi vprašanje, bi li ne kazalo vpeljati povsodi na ljudskih šolah po deželi popoldnevnega poduka? Služboval sem v kraju, kjer je bila štiri-razrednica in ena trirazrednica s celodnevnim podukom. A če mislim na vspehe, moram odločno dati prednost onim šolam, ki imajo vreden poldnevni poduk. Povsodi, kjer je večina učencev kmetijskega, sploh delavskega stanu, bi bila vredba s poldnevnim podukom edino umestna. Zakaj?

Ni neopravičena pogosta tožba starišev, da se celodnevnim podukom otroci preveč delu in domu odtegujejo. V kolikih krajih morajo otroci že ob 1/2 7. uri zjutraj od doma, domu pa pridejo šele proti 5. uri popoldne, po zimi že v noč. Ali morejo stariši deco potem za kako delo porabiti in, se bode otroku tudi zljubilo za kako delo prijati, ker

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani pri mesarskem mostu
 priporoča bogato svojo zalogo raznovrstnih
nagrobni spomenikov
 natančno in lično iz prav trpežnega kamna izklesanih
cenejših kakor bodisi pri kateremkoli kamnoseku.
 — Prečast. duhovščina blagovoli naj se ozirati
 pri naročilih na 264 3—3
cerkvena kamnoseška dela,
 podjetniki in sl. občinstvo pa pri naročilih na razna
 stavbinska in poljubna v kamnoseško obrt spada-
 joča dela. — Izvrši vse kar najceneje, trpežno in lično.

Vsakomur

priporočamo obisk naše prodajalnice in ogled ve-
 zanimive zaloge najraznovrstnejših

**rezbarskih proizvodov, korbic v
 najrazličnejših oblikah in izpre-
 hodnih palic** 218 13

z zagotovitvijo najljudnejše postrežbe in najnižje cene.

Franc Stampfel
 (kočevska domača obrt)
 v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Solnčnike

le najboljše kakovosti
 priporoča
 v veliki izberi in po
 nizkih cenah

L. Mikusch,
 tovarna solnčnikov in dežnikov
 v Ljubljani, 179 19—19
 Mestni trg števil. 15.

št. 567.

288 2—2

Cepilna tečaja o zelenem cepljenju ameriških trt.

Vsled sklepa veleslavnega deželnega odbora iz dne 26. t. m., št. 5095, bodeta letos dva cepilna tečaja o zelenem cepljenju ameriških trt. Prvi na **meščanski šoli na Krškem dne 8. in 9. junija**, drugi na **deželni kmetiški šoli na Grmu dne 12. in 13. istega meseca vselej od 8. ure zjutraj naprej.** Kdor se hoče tečaja udeležiti, zglasi naj se pisмено pri podpisnem vodstvu najdlje

do dne 4. junija zvečer.

Od Krškega in Grma zeló oddaljeni vinogradniki prosijo lahko za denarno podporo **1 gl. na dan.** Prošnji priložiti morajo taki prošilci le timbrirana potrdila svojih gospodov župnikov, da so istinito revni pa napredka željni posestniki vinogradov.

Prečast. gg. župniki naprošeni so pa najljudneje, da to nanzanilo ljudem objaviti izvolijo.

Vodstvo deželne kranjske vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Rudolfovem,
 dne 29. maja 1893.

J. Hafner-ja pivarna,

Sv. Petra cesta števil. 47.

Uhod tudi Poljske ulice nasproti učiteljski pripravnici.

V blagohotno uvaženje!

Prečast. duhovščini iz mesta in z dežele, istotako sl. občinstvu javljam, da sem dne 18. maja otvoril

najlepši, največji in najzračnejši restavracijski vrt v Ljubljani

na odprtem prostoru; na razpolaganje je tudi prijazen okusno prenovljen jedilni salon.

Razgled na Kamniške planine. — Povsem novo in elegantno opremljen.

Izbrano, vedno sveže marono pivo, ki je povsem jednako plznskemu, iz pivovarne Božidara Fröhlich-a na Vrhniki. 1/2 litra samo 10 kr.

Istotam tudi zaloga piva v steklenicah in sodoih. Kegljisce p. n. gostom na razpolaganje. Izbrana namizna vina in vina v steklenicah. Priznana dobra kuhinja, točna in prijazna postrežba. Proseč mnogobrojnega poseta z velespoštovanjem

Ivan Hafner,

lastnik pivarne, 273 3

preje restavratér v hôtelih „Pri Slonu“ in „Pri Maliču“.

Premovana

z častno diplomó in zlato svetinjo na higieničnih razstavah v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Bruselju in Tunisu.

Zelodčna tinktura

(1) lekarničarja 50—23

PICCOLI-ja

v Ljubljani, krepi in ohrani zelodec zdrav, pospešuje prebavljanje in čiščenje.

Izdelovalec jo razpošilja v skatljicah po 12 in več steklenic proti povzetju zneska. Cena steklenice 10 kr.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

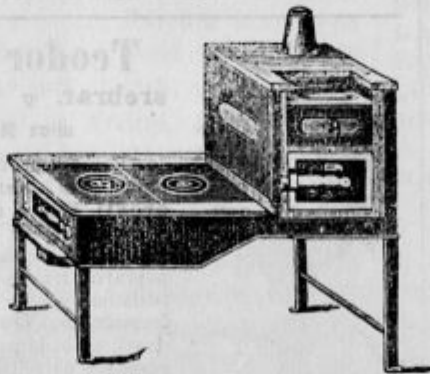
v Ljubljani

Mestni trg 10.

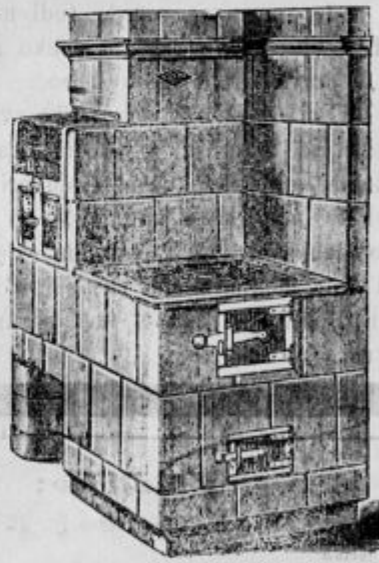
272

ZALOGA 3

nagrobni križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

Ravnokar je izšla v moji založbi:

„Podoknica“

iz opere

„Teharski plemiči“,

transkripcija za klavir,

priredil 286 3—2

K. Hoffmeister.

Cena 50 kr., po pošti 53 kr.

Knjigarna L. Schwentner v Brežicah.

Dunajska borza.

Dne 31. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	97	gl.	80	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97	gl.	60	kr.
Zlata renta 4%, davka prosta	117	gl.	35	kr.
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96	gl.	30	kr.
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gl.	987	gl.	—	kr.
Kreditne akcije, 160 gl.	337	gl.	25	kr.
London, 10 funtov strl.	123	gl.	75	kr.
Napoleonor (20 fr.)	9	gl.	81	kr.
Cesarski cekini	5	gl.	86	kr.
Nemških mark 100	60	gl.	30	kr.

Dne 30. maja.

Ogerska zlata renta 4%	115	gl.	80	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94	gl.	80	kr.
4% državne srečke l. 1854., 250 gl.	148	gl.	20	kr.
5% državne srečke l. 1860., 100 gl.	164	gl.	50	kr.
Državne srečke l. 1864., 100 gl.	196	gl.	—	kr.
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	gl.	80	kr.
Zastavna pisma	100	gl.	—	kr.
Kreditne srečke, 100 gl.	197	gl.	—	kr.
St. Genois srečke, 40 gl.	67	gl.	—	kr.

4% srečke dunajske parobrodne družbe	141	gl.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gl.	18	gl.	55	kr.
Rudolfove srečke, 10 gl.	23	gl.	50	kr.
Salmove srečke, 40 gl.	69	gl.	—	kr.
Windischgraezove srečke, 20 gl.	71	gl.	—	kr.
Ljubljanske srečke	22	gl.	80	kr.
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	151	gl.	55	kr.
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2945	—	gl.	—	kr.
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	—	gl.	—	kr.
Papirnih rubeljev 100	129	gl.	—	kr.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjše dobitk. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
 Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.